Asia: Polarnode Keminmaa Oy, Sarvenmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio, Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (LVV-U/84272/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Polarnode Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaahan Sarvenmaan datakeskusta. Hanke sijoittuu Keminmaan kuntaan ja sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat lisäksi Tornion kaupungin alueelle. Alueelle rakennetaan enintään 11 datakeskusrakennusta, joiden huipputehontarve on n. 1000 MW. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan kahta vaihtoehtoa joko 400 kV maakaapelina tai ilmajohtona ja osin maakaapelina Viitajärven sähköasemalta.

2 Lausunto

YVA-ohjelmassa on tunnistettu hankkeen keskeiset luontovaikutukset ja esitetty niiden arvioimiseksi pääosin tarkoituksenmukaiset selvitykset. Ohjelmaan sisältyvät kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, linnusto-, lepakko-, viitasammakko- sekä metso- ja päiväpetolintuselvitykset muodostavat hyvän perustan luontovaikutusten arvioinnille. Lisäksi Natura-arvioinnin tarpeen selvittäminen, ekologisten yhteyksien tarkastelu sekä pinta- ja pohjavesivaikutusten arviointi ovat hankkeen kokoluokka huomioiden perusteltuja. Meri-Lapin lintuyhdistystä tulisi konsultoida hankealueen ja sen lähistön petolintuhavaintojen selvittämisessä.

Metsäkanalintujen osalta Luke huomauttaa, että useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Luontovaikutusten arvioinnin osalta keskeinen epävarmuus liittyy siihen, että merkittävä osa maastoselvityksistä on vielä kesken ohjelmavaiheessa. Erityistä huomiota tulee YVA-selostuksessa kiinnittää Viitajärven pohjoispuolisten suoalueiden luontoarvoihin, mahdollisiin uhanalaisiin luontotyyppeihin, arvokkaaseen lajistoon sekä sähkönsiirtovaihtoehtojen vaikutuksiin ekologisiin yhteyksiin. Myös hankkeen laaja maankäytön muutos noin 110 hehtaarin alueella (lisäksi voimalinjat) edellyttää luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen ja elinympäristöjen pirstoutumisen huolellista arviointia.

Yhteisvaikutusten arviointi on tunnistettu ohjelmassa asianmukaisesti, mutta YVA-selostuksessa tarkastelua tulee syventää erityisesti alueen muiden datakeskus-, energia- ja sähkönsiirtohankkeiden sekä metsätalouden kanssa muodostuviin kumulatiivisiin vaikutuksiin. Erityisen tärkeää on arvioida yhteisvaikutuksia luontotyyppien ja lajiston elinympäristöihin, ekologisiin yhteyksiin, vesitalouteen sekä Natura- ja muihin suojelukohteisiin.

Myös Mykänmaan datakeskushankkeen ja alueen voimajohtoverkon kehittämisen yhteisvaikutukset tulee arvioida riittävällä tarkkuudella.

3 Lausunnon tiivistelmä

Kokonaisuutena arvioiden YVA-ohjelma antaa hyvän lähtökohdan luonto- ja yhteisvaikutusten arvioinnille. Selvitysten riittävyys voidaan kuitenkin lopullisesti arvioida vasta, kun maastoselvitysten tulokset ja niiden perusteella laaditut vaikutusarviot esitetään YVA-selostuksessa.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 21.09.2026 klo 16:51:10.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen
Esa Huhta

Liitteet:

Tiedoksi: